

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ

Державна установа «Національний інститут хірургії та трансплантології ім. О.О.Шалімова НАМН України»

УХВАЛЕНО

Вченю Радою ДУ
“Національний
інститут хірургії та
трансплантології ім.
О.О. Шалімова
НАМН України”

“28” жовтня 2022 р.

Протокол №5

ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказом директора ДУ
“Національний
інститут хірургії та
трансплантології ім.
О.О. Шалімова НАМН
України”, акаадеміка
НАМН України
професора

від “31” жовтня 2022 р.
№ 246 / 14

СИЛАБУС

нормативної навчальної дисципліни «МЕТОДОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ НАУКОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ»

Форма навчання: очна, з елементами дистанційного навчання на базі
програмного комплексу «Microsoft Teams».

ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ
третього (освітньо-наукового) рівня

галузь знань 22 «Охорона здоров'я»

спеціальність 222 Медицина

спеціалізація Хірургія

Силабус нормативної дисципліни професійної підготовки - «Методологія управління науковою діяльністю» з підготовки доктора філософії

РОЗРОБНИКИ

№ п.п.	ПІБ	Вчене звання	Науковий ступінь	посада
1.	Усенко Олександр Юрійович	Академік НАМН України, професор	Доктор медичних наук	Генеральний директор
2.	Костилев Михайло Володимиров ич	Професор	Доктор медичних наук	заступник Генерального директора з наукової роботи
3.	Салютін Руслан Вікторович	Старший дослідник	Доктор медичних наук	заступник Генерального директора з науково- організаційної роботи
4.	Копчак Володимир Михайлович	Професор	Доктор медичних наук	Завідувач відділу хірургії підшлункової залози та реконструктивної хірургії жовчних проток
5.	Сморжевський Валентін Йосипович	Професор	Доктор медичних наук	Професор кафедри хірургії та трансплантології НУОЗ ім. П.Л.Шупика

Склад проектної групи обговорено і схвалено на засіданні вченої ради
ДУ «НІХТ ім. О. О. Шалімова НАМН України» (протокол № 8 від 24 червня
2016 року).

**Силабус затверджено на засіданні Вченої ради
ДУ «НІХТ ім. О.О.Шалімова НАМН України»
від «28» жовтня 2022 р., протокол № 5**

I. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1 (денна форма)

Найменування ноказників	Галузь знань, спеціальність, ОНП	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання		Рік навчання 1 Семестр 2-ий Лекції 4 год. Практичні (семінарські) 18 год. Самостійна підготовка 36 год. Форма контролю: залишок 2 год.
Кількість годин –60 год. (2 ECTS)	22 «Охорона здоров'я» 222 Медицина	
ІНДЗ: <u>передбачено</u>		
Мова навчання		Українська

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧІВ

Таблиця 2

Прізвище, ім'я та по батькові, науковий ступінь, вчене звання, посада	1. Шкарбан В.П.. - д-р мед. наук, пров. наук. співробітник 2. Андрєєв С.А. – канд. мед. наук, доцент, наук. співробітник
Контактна інформація	info@surgery.org.ua
Дні заняття	Заняття за розкладом, за потреби – онлайн

III. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

•**Анотація курсу.** Дисципліна «Методологія управління науковою діяльністю» уведена для вивчення аспірантами 1 року навчання у ДУ «НІХТ ім. О.О.Шалімова НАМН України».

Предмет курсу – Програма дисципліни «Методологія управління науковою діяльністю» спрямована на ознайомлення слухачів з особливостями наукової методології дослідження, формування у них систематизованого комплексу знань про загальні наукові принципи, форми та методологію управління науковою діяльністю». Програма охоплює обсяг як

теоретичних, так і практично-прикладних знань, вмінь і навичок, необхідних аспірантам, дослідникам в медичній сфері, для належного здійснення професійної та науково-дослідної діяльності, що дозволить в повному обсязі уdosконалити загально-професійні, спеціалізовано-професійні, дослідницькі, аналітичні компетенції з хірургії задля досягнення рівня знань та вмінь відповідно до кваліфікаційних вимог для отримання ступеня доктора філософії за спеціальністю 222 «Медицина».

Пререквізити й постреквізити. До пререквізитів курсу відносимо володіння фаховими знаннями на другому освітньо-науковому рівні.

Мета і завдання навчальної дисципліни.

Мета дисципліни – грунтовне вивчення аспірантами теоретико-методологічних основ наукового дослідження, оволодіння комплексною методикою самостійного наукового дослідження в галузі медичних наук, оволодіння методикою написання та управління науковими проектами, навичками залучення джерел фінансування наукових проектів, підготовки проектних пропозицій, формування міждисциплінарних проектних команд, здійснення ефективного проектного менеджменту та сприяння академічній мобільності науковців.

Вказана мета є складовою формування у аспірантів інтегральної компетенції – здатності розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної медичної діяльності, проводити оригінальне наукове дослідження та здійснювати дослідницько-інноваційну діяльність в галузі охороні здоров'я на основі глибокого переосмислення наявних та створення нових цілісних теоретичних або практичних знань.

Завдання курсу з методології управління науковою діяльністю в медицині:

- ознайомлення аспірантів та інших категорій осіб, які навчаються, з теоретичними та методологічними засадами сучасної медичної науки, її понятійно-термінологічним апаратом, особливостями процесу наукового пізнання, основними методами та засобами наукового дослідження з комплексу проблем теоретичної, клінічної та профілактичної медицини, вимогами до оприлюднення, оформлення та апробації результатів наукового дослідження;
- формування умінь і навичок проведення самостійного наукового дослідження, відпрацювання умінь і навичок щодо складання програми дослідження, підбору інформаційних джерел, вибору методики і методів досліджень, аналізу та узагальнення результатів,

- оформлення матеріалів дослідження, публікації та апробації основних положень самостійної науково-дослідної роботи;
- закріплення набутих знань, умінь і навичок щодо методики дослідження, написання наукових статей та дисертаційних робіт, оформлення наукових впроваджень;
 - оволодіння методикою написання та управління науковими проектами, навичками залучення джерел фінансування наукових проектів, підготовки проектних пропозицій, формування міждисциплінарних проектних команд, здійснення ефективного проектного менеджменту та сприяння академічній мобільності науковців.

Результати навчання (компетентності). Опанувавши курс «Методологія управління науковою діяльністю» аспіранти здобудуть такі компетентності:

Загальні компетентності

- ЗК2. Здатність працювати автономно, з дотриманням дослідницької етики, академічної добросовісності та авторського права.
- ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК4. Здатність до спілкування і роботи у професійному середовищі та з представниками інших професій у національному та міжнародному контексті.
- ЗК5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, генерувати нові ідеї.
- ЗК6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні (фахові) компетентності

- СК2. Здатність до визначення потреби у додаткових знаннях за напрямком наукових досліджень, формулювати дослідницькі питання, генерувати наукові гіпотези у сфері медицини.
- СК3. Здатність розробляти та управлювати науковими проектами у сфері медицини.
- СК4. Здатність обирати методи та критерії оцінки досліджуваних феноменів та процесів в галузі медицини відповідно до цілей та завдань наукового проекту.
- СК5. Володіння сучасними методами наукового дослідження.
- СК6. Здатність проводити коректний аналіз та узагальнення результатів наукового дослідження.
- СК7. Здатність інтерпретувати можливості і обмеження дослідження, його

роль у суспільстві.

СК8. Впровадження нових знань (наукових даних) в освітній процес та практику охорони здоров'я.

СК10. Здатність організовувати та реалізовувати освітню діяльність у вищій медичній освіті, керувати науковим (науково-педагогічним) колективом.

Програмні результати навчання

ПРН3. Усвідомлювати філософські засади сучасного наукового знання, наукової раціональності, наукової картини світу, природничих, медичних і соціогуманітарних моделей сучасного наукового дискурсу.

ПРН4. Виявляти невирішені проблеми хірургії, формулювати питання та визначати шляхи їх рішення.

ПРН5. Інтерпретувати та аналізувати інформацію з використанням новітніх інформаційних технологій.

ПРН6. Формулювати наукові гіпотези, мету і завдання наукового дослідження. Вміти визначити об'єкт, суб'єкт і предмет досліджень, використовуючи гносеологічні підходи до розв'язання проблем.

ПРН7. Розробляти дизайн та план наукового дослідження.

ПРН11. Отримувати, аналізувати, оцінювати та використовувати ресурси, що мають відношення до вирішення наукових проблем і задач хірургії.

ПРН13. Застосовувати сучасні інформаційні та медичні технології у професійній діяльності.

ПРН14. Узагальнювати і публічно представляти результати виконаних наукових досліджень.

ПРН16. Дотримуватися етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами.

ПРН17. Дотримуватися академічної добросердечності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів.

ПРН21. Застосовувати в лікувальній практиці новітні медичні технології за принципами доказової медицини.

IV. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Таблиця 3.

Назви тем	Лекції, годин	Практичні, семінари	Самостійна робота	Бали	Викладач
Тема 1. Методологічні основи наукового пізнання та творчості. Інформаційне забезпечення науково-дослідного процесу. Наука як система знань та сфера людської діяльності. Поняття, зміст, мета, функції науки. Етапи становлення і розвитку науки. Наукознавство та його основні розділи. Форми організації та управління наукою. Національна система класифікації наук. Система підготовки наукових кадрів в Україні. Закон про наукову і науково-технічну діяльність. Методи активізації творчого мислення. Наукове дослідження та його методологія. Методи наукових досліджень. Гіпотези в наукових дослідженнях та їх доведення. Експеримент в наукових дослідженнях. Математичне планування експерименту. Прийняття управлінських рішень. Ризик-менеджмент. Поняття дослідження операцій. Основні етапи дослідження операцій. Категорії наукового дослідження операцій. Життєвий цикл проекту. Інформаційне забезпечення науково-дослідного процесу: основні поняття та терміни. Типи наукових документів та сфера їх створення і використання. Закономірності зростання, розпорощення та старіння наукових документів і аналіз інформаційних потоків. Інформаційне забезпечення науково-дослідного процесу.	1	4	6	8	Костенко АА
Тема 2. Організація та проведення наукових проектів. Стадії дослідного процесу. Алгоритм науково-дослідного процесу. Організаційна стадія дослідного процесу. Мета та гіпотеза дослідження. Етапи конкретизації теми, мети і завдань наукового дослідження та попереднього визначення теоретичних посилань і організаційно-методичної підготовки наукового дослідження. Обґрутування показників, критеріїв, змінних. Дослідна стадія науково-дослідного процесу. Методологія проведення описових, аналітичних та експериментальних досліджень. Аналіз одержаних	1	4	6	8	Костенко АА

<p>даних. Описова статистика. Тестування гіпотези – безперервні та дискретні перемінні. Застосування комп'ютерних програм. Завершальна стадія науково-дослідного процесу. Основні етапи узагальнення, апробації та реалізації результатів дослідження. Оцінка ефективності наукових досліджень. Написання наукового проекту. Генерування ідей. Інформаційний пошук. Стратегічне планування і підготовка проектної пронозиції. Формування проектної команди. Написання резюме та мотиваційного есе. Цілі та завдання проекту. Критерії оцінювання та результативності. Бюджет проекту. Моніторинг та аудит проекту. Поширення результатів проекту</p>						
<p>Тема 3. Основи проектного менеджменту. Планування проектної діяльності. Інноваційна складова проектів. Кадровий менеджмент, формування проектної команди. Ефективна реалізація проектних рішень. Типи активностей. Методологія та технології управляння проектами. Тайм-менеджмент освітніх та наукових проектів. Типи ресурсів. Інформаційні системи в управлінні проектом. Діловодство. Типи договорів про науково-технічне співробітництво</p>	-	2	6	4		Костенко АА
<p>Тема 4. Державне регулювання у сфері наукової і науково-технічної діяльності. Державна дослідницька інфраструктура в Україні. Суб'єкти наукової та науково-технічної діяльності. Європейський дослідницький простір. Економічні, соціальні та правові гарантії наукової і науково-технічної діяльності, свободи наукової творчості в Україні. Правовий статус суб'єктів наукової діяльності. Залучення ресурсів на наукові дослідження.</p>	-	2	6	4		Перерва ЛО
<p>Тема 5. Фінансове забезпечення наукової і науково-технічної діяльності. Державна реєстрація проектів. Статус та завдання Національного фонду досліджень України. Види та напрями грантової підтримки Національного фонду досліджень України. Конкурсний відбір наукових і науково-технічних робіт. Грантова підтримка наукової і науково-технічної діяльності за рахунок коштів державного бюджету. Фінансування наукових проектів. Джерела формування бюджету проекту. Фінансово-кредитні та податкові інструменти державного регулювання у сфері наукової і науково-технічної діяльності. Фінансове забезпечення наукової і науково-технічної діяльності. Допустимі витрати. Однічна вартість витрат. Створення бізнес-плану наукового</p>	1	4	6	8		Перерва ЛО

дослідження. Створення заявки на отримання фінансування проекту.					
Тема 6. Академічна мобільність. Інтернаціоналізація наукових досліджень. Наукове відрядження. Фінансування витрат, пов'язаних із науковим дослідженням. Порядок наукового стажування. Строки, фінансування витрат, пов'язаних із науковим стажуванням. Ступенева мобільність. Кредитна мобільність. Класифікація грантових програм. Законодавче регулювання міжнародної технічної допомоги. Єдина система залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги.	1	2	6	4	Андреєщев СА
Залік		2		50	
Заохочення				14	
РАЗОМ:	4	20	36	100	
ВСЬОГО		60		100	

V. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ.

Навчально-методичні матеріали самостійної роботи аспірантів враховують специфіку нормативної навчальної дисципліни професійної підготовки - «Методологія управління науковою діяльністю». Рекомендації до самостійного вивчення навчального матеріалу включають вказівки щодо терміну та обсягу засвоєння матеріалу із зазначенням навчальних і наукових видань, що використовуються з цією метою, а також питання для самоконтролю, тести, контрольні завдання, вимоги і приклади оформлення самостійної письмової роботи (реферату), критерії оцінювання. Методичні рекомендації до самостійної роботи аспірантів включають таку інформацію (залежно від форми проведення занять):

- методичні рекомендації до практичних занять – приклади розв'язування задач, варіанти задач для самостійної роботи та відповіді до них;
- методичні рекомендації до семінарських занять – тематику і методичні поради до опрацювання теоретичних питань (завдань) з акцентуванням уваги аспіранта на основних проблемних питаннях, які розглядаються, список літературних джерел, тощо.

Виконання даної програми передбачено з використанням наступних методів навчання: метод проблемного викладу (навчання аспірантів на проблемних ситуаціях з метою підготовки до роботи в реальних умовах), дослідницько-інноваційний (організація науковим керівником пошукової творчої діяльності аспірантів шляхом постановки нових проблем і

проблемних завдань), вербальні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж, консультація, навчальна дискусія, суперечка, обговорення будь-якого питання навчального матеріалу), наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація), пояснюально-ілюстративні або інформаційно-рецептивні (надання готової інформації науковим керівником та її засвоєння аспірантами)

Форми та види організації самостійної роботи

Самостійна робота аспіранта над засвоєнням навчального матеріалу з курсу «Методологія управління науковою діяльністю» може виконуватись у бібліотеці ДУ «ННЦХТ ім. О. О. Шалімова НАМН України», у Національній медичній бібліотеці, а також в домашніх умовах.

Передбачаються такі організаційні *форми* самостійної роботи аспіранта:

- навчальна робота, яка виконується самостійно у вільний від занять та зручний для аспіранта час, як правило, поза аудиторією;
- навчальна робота, яка з урахуванням специфіки нормативної навчальної дисципліни професійної підготовки - курс «Методологія управління науковою діяльністю» викладається в лабораторіях та відділеннях ДУ «ННЦХТ ім. О. О. Шалімова НАМН України»;
- вдосконалення теоретичних і практичних навичок в умовах робочих нарад у відділеннях ДУ «ННЦХТ ім. О. О. Шалімова НАМН України»;
- робота аспіранта над індивідуальними завданнями під керівництвом викладача (аудиторна робота, робота з використанням комп'ютерної техніки, тощо);
- індивідуальні навчальні завдання з нормативної навчальної дисципліни професійної підготовки - курс «Методологія управління науковою діяльністю», які видаються аспірантам у терміни, передбачені візиткою навчальної дисципліни і виконуються кожним аспірантом самостійно при консультуванні викладачів;
- індивідуальні навчально-дослідні завдання (ІНДЗ) – вид позааудиторної самостійної роботи аспіранта навчального або навчально-дослідницького характеру, які виконуються у процесі вивчення програмного матеріалу навчального курсу в даному семестрі в терміни, передбачені програмою навчальної дисципліни;
- робота аспіранта по виконанню дисертаційної роботи.

Найпоширенішими *видами* індивідуальних навчальних та індивідуальних навчально-дослідних завдань є:

- робота з підручниками або посібниками;
- розв'язування та складання практичних (наприклад, ситуативних) задач різного рівня складності з теми (чи модуля);
- комплексний опис процесів, тенденцій, явищ, об'єктів;
- анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, історичні довідки тощо;

- реферування іноземних текстів за фаховими темами.

Зміст самостійної роботи аспіранта з нормативної навчальної дисципліни професійної підготовки - курс «Методологія управління науковою діяльністю» визначається робочою програмою, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача і може складатися з таких *видів роботи*:

- підготовка до аудиторних занять (лекцій, практичних, семінарських, співбесіди з лектором тощо);
- виконання індивідуальних завдань;
- самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни згідно робочої програми навчальної дисципліни;
- виконання контрольних робіт при дистанційній формі навчання;
- підготовка і виконання завдань, передбачених програмою практичної підготовки, дисертаційних робіт тощо;
- підготовка до усіх видів контролю, в тому числі до заліку та підсумкової атестації (виконання дисертаційної роботи);
- робота у наукових проблемних групах молодих вчених, семінарах тощо;
- участь у роботі наукових і науково-практичних конференцій, семінарів з фаху «Хірургія» тощо;
- виконання завдань, які базуються на використанні сучасних інформаційних технологій і комп'ютерних засобів навчання.

Методичні матеріали для самостійної роботи аспірантів передбачають можливість проведення самоконтролю з боку аспіранта. Для самостійної роботи аспіранту також рекомендується відповідна наукова та фахова монографічна і періодична література зі спеціальності «Хірургія». Матеріально-технічне та інформаційно-технічне забезпечення самостійної роботи аспіранта містить:

- навчальну і навчально-методичну літературу з хірургії;
- бібліотеку з читальним залом, укомплектованім відповідно до діючих нормативів;
- комп'ютерний клас та можливість роботи в мережі Інтернет.

Забезпечення належних умов самостійної роботи аспіранта на навчальних об'єктах підвищеної небезпеки здійснюється за попередньо укладеним графіком під керівництвом наукового керівника.

VI. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Розподіл балів та критерії оцінювання

Під час вивчення нормативної навчальної дисципліни професійної підготовки спеціального курсу «Методологія управління науковою діяльністю» аспірант виконує такі види робіт: вивчення теоретичного та практичного матеріалу (на практичних заняттях), включно з підготовкою індивідуального завдання та залікових питань. Повноцінне засвоєння курсу передбачає відвідування лекцій, індивідуальне опрацювання текстових та

медійних джерел відповідно до тематики занять; підготовку до перевірки знань (теми оцінюються по 2 бали за кожне семінарське або практичне заняття). Залік (50 балів) мають на меті висвітлити індивідуальні результати навчання. Викладач залишає за собою право заохочити учаєників курсу додатковими балами (до 14 балів) за участь у різних видах наукової та навчальної діяльності, що передбачає використання професійних навичок, дотичних до курсу (публікація статей і тез доповідей, виступи на конференціях тощо). Аспірантам можуть бути зараховані результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (професійні курси/тренінги, онлайн-освіта, стажування). Процес зарахування врегульований Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність у ДУ «ННЦХТ ім. О. О. Шалімова НАМН України». Згідно встановленого порядку можуть бути визнані результати навчання, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають одному заліковому модулю, або окремому змістовому модулю, темі (темам), які передбачені силабусом. Учасники курсу мають можливість порушити будь-яке питання, яке стосується процедури проведення чи оцінювання контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто до апеляційної комісії.

Відвідування лекцій. Відвідування лекцій – обов'язкове.

Відвідування семінарів. Кожен семінар або практичне заняття оцінюються, їх відвідування – обов'язкове. Втрачені через відсутність аспіранта бали – не відпрацьовуються, за винятком, якщо заняття було пропущене через поважну причину, підверджено документально.

Несвоєчасне виконання завдання.

Аспірант, що з певних причин не відвідує лекції, зобов'язаний аргументувати свою відсутність. Якщо аспірант відсутній на практичному занятті з поважної причини, відпрацювання здійснюється під час індивідуально узгодженої консультації. Відсутність аспіранта на підсумкових видах роботи оцінюється в «0» балів. Повторне написання робіт можливе лише за наявності офіційного документу, який підтверджує причину відсутності студента.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів. Аспіранти мають можливість порушити будь-яке питання, яке стосується процедури проведення чи оцінювання контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами у ЗВО.

Дотримання правил навчальної етики та академічної добродетелі:

Учасник освітнього процесу повинен виявляти толерантність і

дотримуватися етичних норм та правил поведінки під час спілкування з іншими аспірантами та викладачем, сумлінно виконувати покладені на нього обов'язки, прагнути до особистісного й професійного зростання та уникати будь-яких виявів неправдивості, що порушують наукову етику й виражають неповагу до чужих інтелектуальних надбань (врегульовано: Положенням про наукову і академічну доброчесність у ДУ «ННЦХТ ім. О. О. Шалімова НАМН України». Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання завдань поточного та підсумкового контролю (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

VII. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Усі види навчальної діяльності аспіранта оцінюються певною кількістю балів. Підсумковий контроль здійснюється у формі складання заліку. Сумарна максимальна кількість балів, яку аспірант може отримати під час засвоєння курсу та під час підсумкових заходів – 100 балів. Підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається із сумарної кількості балів за:

1. Поточне оцінювання (максимум 36 балів);
2. Індивідуальне заохочення (максимум 14 балів);
3. Залік (максимум 50 балів)

Підсумкову оцінку за національною шкалою буде внесено в залікову відомість. Інформацію про вивчення нормативної навчальної дисципліни професійної підготовки - курсу «Методологія управління науковою діяльністю» буде внесено до особливих здобутків.

Шкала оцінювання

Таблиця 5

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VIII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Закон України про — Вищу освіту||
2. Закон України — Про наукову та науково-технічну діяльність||
3. Постанова КМУ № 579 від 12.08.15 року «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність»
4. «Про вищу освіту» : Закон України № 2984 – III від 17.01. 2002 р. (із змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 9.
5. Horizon 2020 – The framework programme for research and innovation (brussels, xxx com(2011) 808/3)
6. Prathapan K. Research Methodology for Scientific Research. / K. Prathapan. – Dreamtech Press, 2019. – 272 p.
7. Проектна діяльність учнів професійно-технічних навчальних закладів: тренінгкурс: навч. посібник / [В. М. Аніщенко, М. В. Артюшина, Т. М. Герлянд, Н. В. Кулалаєва, М. М. Шимановський та ін.] ; за заг. ред. Н. В. Кулалаєвої. Житомир: «Полісся», 2018. 180 с.
8. Хаджирадєва С. К. Проектний аналіз та прийняття рішень: навч. посібник // С. К. Хаджирадєва, Н. І. Обушна. – Київ: Вид-во «Каравелла», 2018. – 270 с.
9. Методологічні основи створення інформаційного середовища управління науковими дослідженнями: монографія. / А.О. Білощицький, П.П. Лізунов, О.Ю. Кучанський, Ю.В. Андрашко, О.В. Миронов, С.В. Білощицька. К: КНУБА, 2017.
10. Бакуменко В. Д., Бондар І. С., Горник В. Г., Шпачук В. В. Особливості публічного управління та адміністрування : навч. посіб. – К. : Ліра-К, 2017. – 256 с
11. Дегтярьов, А. В. Основи наукових досліджень [Текст] : навч. посіб. / А. В. Дегтярьов, М. Г. Кокодій, В. О. Маслов. – Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2016. – 78 с.
12. Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система: довідник користувача / пер. З англ.; за ред. Ю. М. Рашкевича, Ж. В. Таланової. – Львів: видавництво Львівської політехніки, 2015.– 106с.
13. Корягін, М. В. Основи наукових досліджень [Текст] : навч. посіб. / М. В. Корягін, М. Ю. Чік. – К. : Алерта, 2014. – 622 с.
14. Dharmapalan B. Scientific Research Methodology / B. Dharmapalan. – Alpha Science, 2012. - 250 р.

15. Економічні дослідження (методологія, інструментарій, організація, апробація): навч. посібн.; за ред. А.А. Мазаракі. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т., 2010. – 280 с.
16. Демківський А.В. Основи методології наукових досліджень: навч. посібн. / А.В. Демківський, П.І. Безус. – К.: Акад. муніцип. упр., 2012. – 276 с.
17. Краус Н.М. Методологія та організація наукових досліджень: навч.-метод. посібн. / Н.М. Краус; Полтав. нац. техн. ун-т ім. Ю. Кондратюка. – Полтав : Орієнта, 2012. – 180
18. Communication from the commission to the european parliament, the council, the european economic and social committee and the committee of the regions
19. Положення про кваліфікаційну роботу в Національній академії внутрішніх справ / [уклад.: Ірхін Ю.Б., Лигун Н.В., Полудньонна Н.С., та ін.] – К.: Нац. акад. внутр. справ, 2011. – 32 с.
20. Бірта, Г. О. Методологія і організація наукових досліджень [Текст] : навч. посіб. / Г. О. Бірта, Ю. Г. Бургу. – К. : ЦУЛ, 2014. – 142 с.
21. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень: Підручник. – К.: АБУ, 2006. – 520 с.
22. Захожай А. Б. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник для ВНЗ. – К.: МАУП, 2005. – 176 с.
23. Філіпченко А. Ф. Методологія економічних досліджень: Навчальний посібник для вищих навчальних закладів. – К.: ІНВ КНУ ім. Т. Шевченка, 2005. – 195 с.
24. Інтелектуальна власність: словник-довідник / За заг. ред. О. Д. Святоцького. – У 2-х т.: Том 1. Авторське право і суміжні права / За ред. О. Д. Святоцького, В. С. Дроб'язка – К.: Видавничий дім —Ін Юрел, 2000. – 356 с.
25. Жаров В.О. Захист прав інтелектуальної власності в Україні: Навч. посібник. – 2- ге вид., перероб. і доп. – К.: ЗАТ —Інститут інтелектуальної власності, 2002. – 188 с.
26. Кобилянський Л. С. Управління проектами: Навч. посібник . –: МАУП, 2002 .– 200 с.
30. Пінто Д. К. Управління проектами / Переклад з англ. Під редакцією В. Н. Фунтова – СПб.:Петербург, 2004. – 464с.
31. Proposal for a regulation of the european parliament and of the council establishing horizon 2020 – The framework programme for research and innovation (2014-2020) (Brussels, xxx, com(2011) 809/3)

Допоміжна:

1. Гетманцева Н. Д. Методологія наукових досліджень [Текст] : навч. посіб. для магістер. програм —Менеджмент корпорацій (АТ)॥ та —Менеджмент малого бізнесу॥ / Н. Д. Гетманцева ; М-во освіти і науки України, Держ. вищ. навч. закл. —Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана॥. — К. : КНЕУ, 2009. — 517 с.
2. Право інтелектуальної власності: Акад. курс: Підруч. для студ. вищих навч.закладів / О. П. Орлюк, Г. О. Андрощук, О. Б. Бутнік-Сіверський та ін.; За ред.О. П. Орлюк, О. Д. Святоцького. — К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2007. — с. 344
3. Коссак В. М., Якубівський І. Є. Право інтелектуальної власності : Підручник. — К. : Істина, 2007. — 208 с. 78. Мікульонок І. О. Основи інтелектуальної власності : Навчальний посібник. — К. : Ліра-К, 2008. — 232 с.
4. Ястремська О. О. Інтелектуальна власність : навчальний посібник / О. О. Ястремська. — Харків : Вид. ХНЕУ, 2013. — 124 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://moz.gov.ua>
2. <http://health.gov.ua/>
3. European Commission –Directorate General Education & Culture (DG EAC)
4. <http://ec.europa.eu/erasmus-plus>
5. European Commission –Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (EACEA)
6. http://eacea.ec.europa.eu/index_en.php
7. National Agencies
8. <http://ec.europa.eu/erasmus-plus/na>
9. <https://webgate.ec.europa.eu/cas/eim/external/register.cgi>
10. <http://ec.europa.eu/education/participants/portal/desktop/en/organizations/register.html>
11. <http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:298:0001:0096:en.pdf>
12. http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/europe_2020_in_indicators/headline_indicators
13. <http://epp.eurostat.ec.europa>
14. <http://www.uis.unesco.org/Pages/default.aspx>

16. http://ec.europa.eu/education/tools/docs/ects-guide_en.pdf
17. <https://europass.cedefop.europa.eu/en/home> European Charter for Researchers and Code of Conduct for the Recruitment of Researchers (—Charter & Code)
18. <http://ec.europa.eu/euraxess/index.cfm/rights/europeanCharter>